

Minister voor Medische Zorg en Sport
de heer mr. drs. B.J. Bruins
Postbus 20350
2500 EJ DEN HAAG

Datum
23 juli 2019

Ons kenmerk
z2019-13442

Uw brief van
6 juni 2019

Onderwerp

Adviesaanvraag aanpassing Wkkgz i.v.m. wettelijke grondslag verwerking persoonsgegevens LADIS en LTR

Geachte heer Bruins,

Bij brief van 6 juni 2019 is de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) op grond van het bepaalde in artikel 36, vierde lid, van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) geraadpleegd over het concept voor Wijziging van de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg in verband met het creëren van grondslagen voor het verwerken van gepseudonimiseerde persoonsgegevens ten behoeve van registraties ter bevordering van de kwaliteit en veiligheid van de gezondheidszorg (hierna: het concept).

De AP begrijpt dat het wenselijk is deze kwaliteitsregistraties te voorzien van de daartoe noodzakelijke wettelijke grondslagen, maar heeft een aantal opmerkingen over het concept en adviseert daarmee rekening te houden.

Strekking van het wetsvoorstel

Het wetsvoorstel bevat een grondslag voor de verwerking van gepseudonimiseerde persoonsgegevens - waaronder gegevens over de gezondheid - in LADIS (Landelijk Alcohol en Drugs Informatie Systeem) en LTR (Landelijke Trauma Registratie). Beide registers bestaan al lange tijd (sinds 1986 respectievelijk 1999), maar vanwege de in 2015 gewijzigde opvatting van de AP dat gepseudonimiseerde gegevens ook persoonsgegevens zijn, wordt de verwerking in deze registraties alsnog voorzien van een wettelijke grondslag.

Datum
23 juli 2019

Ons kenmerk
z2019-13442

Gegevens uit LADIS worden doorverstrekkt aan het European Monitoring Centre of Drugs and Drug addiction (EMCDDA; Waarnemingscentrum voor drugs en drugsverslaving) ten behoeve van de zogenaamde Treatment Demand Indicator (TDI).

Het wetsvoorstel biedt ook een grondslag voor een algemene maatregel van bestuur (AMvB). In deze AMvB zal onder andere worden geregeld welke gegevens mogen worden uitgewisseld, hoe dit wordt ingericht (ICT), hoe dit wordt beveiligd en wat de bewaartermijnen zijn.

Advies

LADIS

Doel van de LADIS verwerking

Een zorgaanbieder die verslavingszorg verleent, verstrekt aan LADIS gegevens “ten behoeve van statistische doeleinden, beleidsvorming, kwaliteitsbewaking en kwaliteitsbevordering van de verslavingszorg” (artikel 30a, eerste lid, Wkkgz). LADIS verwerkt deze gegevens vervolgens voor deze doelen (artikel 30a, tweede lid, Wkkgz).

Artikel 5, eerste lid, onder b AVG vereist onder andere dat persoonsgegevens worden verwerkt voor welbepaalde doeleinden. De in artikel 30a, eerste lid, Wkkgz genoemde doelen zijn echter nauwelijks concreet te noemen. Bovendien is “verslavingszorg” niet gedefinieerd.¹ Aangezien onder verslaving tegenwoordig niet meer alleen middelengebruik, maar ook gokken, internetgebruik, koopverslaving of seksverslaving kan worden verstaan, is er behoefte aan afbakening van hetgeen in dit kader onder verslavingen “verslavingszorg” wordt verstaan.

De AP adviseert de verwerkingsdoelen van LADIS nader te concretiseren en het begrip “verslavingszorg” te definiëren.

Grondslag van de diverse LADIS verwerkingen

In de Memorie van Toelichting wordt artikel 6, eerste lid, onder c, AVG aangewezen als grondslag voor de LADIS verwerkingen.² De AP wijst er echter op, dat in dit geval sprake is van (minimaal) drie verwerkingen:

1. de verstrekking van gegevens aan LADIS door de zorgaanbieder (artikel 30a, eerste lid, Wkkgz);
2. de verwerking in LADIS ten behoeve van statistische doeleinden, beleidsvorming, kwaliteitsbewaking en kwaliteitsbevordering van de verslavingszorg (artikel 30a, tweede lid, Wkkgz);
3. de verstrekking van gegevens door LADIS aan EMCDDA.

¹ Het in artikel 30b Wkkgz gebruikte begrip “acute zorg” is daarentegen wel gedefinieerd in artikel 1, eerste lid Wkkgz.

² MvT p. 12.

Datum
23 juli 2019

Ons kenmerk
z2019-13442

De verstrekking van gegevens aan LADIS door de zorgaanbieder heeft als grondslag – inderdaad - artikel 6, eerste lid, onder c, AVG, maar voor de verdere verwerking in LADIS (door de minister) zou dit artikel 6, eerste lid, onder e, AVG moeten zijn.

De verstrekking van LADIS aan EMCDDA is niet in het wetsvoorstel geregeld. In de Memorie van Toelichting wordt opgemerkt dat Nederland op grond van Verordening (EG) nr. 1920/2006 verplicht is gegevens ten behoeve van de TDI ter beschikking te stellen aan het EMCDDA.³ Door het ministerie is aangegeven dat deze verplichting zou zijn opgenomen in artikel 2 (a) (i) van deze Verordening.⁴ Dit artikel kan echter niet worden opgevat als een verplichting als bedoeld in artikel 6, eerste lid, onder c, AVG: in artikel 2 (a) (i) van de Verordening gaat het, gezien artikel 1, vijfde lid, van de Verordening⁵, niet om persoonsgegevens, en daarnaast is artikel 2 (a) (i) van de Verordening niet als een verplichting voor de lidstaten geformuleerd.

De AP adviseert de grondslagen voor de diverse LADIS verwerkingen nader te bezien en de verstrekking aan EMCDDA van een wettelijke grondslag te voorzien.

LTR

Doel van de LTR verwerking

De traumacentra verstrekken aan LTR gegevens ten behoeve van “beleidsvorming, kwaliteitsbewaking en bevordering van de acute zorg” (artikel 30b, eerste lid, Wkkgz). LTR verwerkt deze gegevens vervolgens voor “landelijke monitoring en benchmarking” (artikel 30b, derde lid, Wkkgz).

Artikel 5, eerste lid, onder b AVG vereist onder andere dat persoonsgegevens worden verwerkt voor welbepaalde doeleinden. De in artikel 30b, eerste en derde lid, Wkkgz genoemde doelen zijn echter nauwelijks concreet te noemen.

De AP adviseert de verwerkingsdoelen van LTR nader te concretiseren.

Noodzaak van het gebruik van persoonsgegevens in LTR

In het algemeen kan bij verwerkingsdoelen als genoemd in artikel 30b, eerste en derde lid, Wkkgz veelal worden volstaan met geaggregeerde, anonieme informatie. In het geval van LTR zouden er redenen kunnen zijn om toch met individualiseerbare behandelgegevens te werken. De AP treft zulke redenen echter niet aan in de Memorie van Toelichting.

³ MvT p. 7.

⁴ Per e-mail aan de AP.

⁵ artikel 1, vijfde lid, van Verordening (EG) nr. 1920/2006 luidt: (EG) nr. 1920/2006(EG) luidt: “het Waarnemingscentrum verzamelt geen gegevens die de identificatie van personen of kleine groepen personen mogelijk kunnen maken.”

Datum
23 juli 2019

Ons kenmerk
z2019-13442

Artikel 5, eerste lid, onder c AVG vereist onder andere dat het gebruik van persoonsgegevens moet worden beperkt tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden gebruikt.

De AP adviseert in de Memorie van Toelichting aan te geven waarom het gebruik van persoonsgegevens noodzakelijk is, en waarom in plaats daarvan niet kan worden volstaan met van geaggregeerde, anonieme informatie.

Grondslag van de verstrekkingen aan LTR en van de verdere verwerking in LTR

In de Memorie van Toelichting wordt artikel 6, eerste lid, onder c, AVG aangewezen als grondslag voor de LTR verwerkingen.⁶ De AP wijst er echter op, dat in dit geval sprake is van (minimaal) twee verwerkingen:

1. de verstrekking van gegevens aan LTR door de zorgaanbieder (artikel 30b, eerste lid, Wkkgz).
2. de verwerking in LTR ten behoeve van “beleidsvorming, kwaliteitsbewaking en bevordering van de acute zorg” (artikel 30b, eerste en tweede lid, Wkkgz) en ten behoeve van “landelijke monitoring en benchmarking” (artikel 30b, derde lid, Wkkgz).

De verstrekking van gegevens aan LTR door de zorgaanbieder heeft als grondslag – inderdaad - artikel 6, eerste lid, onder c, AVG, maar voor de verdere verwerking in LTR zou dit artikel 6, eerste lid, onder e, AVG moeten zijn.

Uit de Memorie van Toelichting zou verder kunnen worden opgemaakt dat LTR een basis heeft in een bestaande “nationaalrechtelijke [...] verplichting[...]⁷ te weten “artikel 8 van de Wet bijzondere medische verrichtingen [...], omdat traumacentra immers hun functie ontleen aan de beleidsvisie die op dit artikel is gebaseerd⁸”.

Verderop wordt echter geconstateerd dat deze beleidsvisie “onvoldoende basis [is] om te worden beschouwd als een expliciete wettelijke grondslag⁹”.

De AP onderschrijft dat deze “beleidsvisie” inderdaad niet kan worden beschouwd als een “rechtsgrond” als bedoeld in artikel 6, eerste lid, onder c en e, AVG, omdat een “beleidsvisie” iets anders is dan een wettelijke verplichting (artikel 6, eerste lid, onder c, AVG) en evenmin heeft te gelden als “lidstatelijk recht” (artikel 6, derde lid, onderdeel b, AVG). Bovendien heeft de “beleidsvisie” niet specifiek betrekking op de verwerking van persoonsgegevens in LTR.

De AP adviseert de grondslagen voor de LTR verwerkingen nader te bezien en de opmerking dat LTR een basis heeft in een bestaande nationaalrechtelijke verplichting¹⁰ te schrappen uit de Memorie van Toelichting.

⁶ MvT p. 12.

⁷ MvT p. 4.

⁸ MvT p. 9.

⁹ MvT p. 9.

¹⁰ MvT p. 4.

Datum
23 juli 2019

Ons kenmerk
z2019-13442

Openbaarmaking van het advies

De AP is voornemens dit advies na vier weken openbaar te maken op de website www.autoriteitpersoonsgegevens.nl. Behoudens tegenbericht gaat zij ervan uit dat hiertegen geen bezwaar bestaat.

Hoogachtend,
Autoriteit Persoonsgegevens,

mr. A. Wolfsen
Voorzitter